

siden. Jeg har imidlertid gjort nogle Optegnelser, som jeg skal forsøge at henholde mig til. Maa jeg til at begynde med gøre den Bemærkning til den højtærede Minister, at han har Uret i, at der er nogen Inkonsekvens hos mig deri, at jeg tidligere selv har givet Samtykke til, at visse Bestemmelser træffes paa Finansloven vedrørende Udgifter til Ernæring og lignende, og at jeg nu finder, man i saa stort Omfang som muligt bør gaa over til at faa disse Sager afgjort ved Lov. Dermed har jeg ikke sagt — og det ved den højtærede Minister udmærket godt — og heller ikke ment, at nu skal vi helt holde op med at gaa Finanslovvejen. Der er en Mængde Sager, der vedblivende naturligt maa gaa den Vej. Det var noget, vi i sin Tid maatte betragte som et Fremskridt og en Fordel, at vi fik en lovhjemlet Myndighed for Finansudvalgene, at det ikke var saaledes, at Ministeren kunde komme og forhandle med Finansudvalgene og saa bagefter benytte sin Myndighed i Henhold til Loven af August 1914, men at vi f. Eks. i Loven om Fragtafgiften fik en lovhjemlet Myndighed for Finansudvalgene, saa at Ministeren ikke kunde anvende disse Beløb uden Samtykke af de to Tings Finansudvalg. Det var naturligvis en stor Fordel, vi den Gang vandt, og vi har i det hele vundet adskillige Fordele med Hensyn til Rigsdagens Indflydelse kontra den ministerielle Magt — Ministeren kan ikke lide, jeg siger Enevælde —, altsaa Magt. Dette Forhold har, som sagt, forrykket sig ikke saa lidt til Rigsdagens Gunst, og jeg tror, jeg tør sige, at mit Parti har sin Del af Fortjenesten derfor. Men dette udelukker ikke, at vi maa søge nu at faa saa meget som muligt afgjort ad den særlige Lovgivnings Vej, og denne Erkendelse er den højtærede Minister ogsaa i stigende Grad kommet til.

Det har været min Erfaring — det udviklede jeg i min første Tale udførligt og skal ikke gentage det nu —, at der er saa mange Ulemper ved at afgøre disse store og komplicerede Spørgsmaal paa Finansloven. Det har vist sig ved Praksis, at det har vakt Misnøje her i Tinget og endnu mere udenfor Tinget, og det er derfor langt bedre og reellere for alle Parter at faa disse Sager afgjort ved særlig Lov. Man maa jo drage Konsekvensen af de Erfaringer, man gør, og der har ikke været den mindste Inkonsekvens i min Stilling i denne Sag. Jeg glæder mig meget over, at vi i de sidste Dage er naaet dertil, at

Ministeren har givet os et bestemt Tilsagn om, at den forestaaende Smør- og Fedtordning skal træffes ved Lov. Det har vi Ministerens Ord for, og vi har ligeledes i Dag faaet Ministerens Ord for, at naar et Parti forlanger, at en Sag skal afgøres ved Lov, vil Ministeren ikke modsætte sig det. Vi tør altsaa vente, at Ministeren vil opfylde de Ønsker, Venstre i Fremtiden fremsætter med Hensyn til forskellige Spørgsmaals Afgørelse ved særlig Lov. Det betragter jeg som meget væsentligt.

Den højtærede Minister begyndte sine Bemærkninger til mig med at understrege, at det, det særlig drejede sig om ved de nu forestaaende Rigsdagsvalg, var Valget imellem det nu fulgte System og et andet System. Det har Ministeren ingen Ret til at sige. Der har ikke fra nogen Side været givet Anledning til at tro, at hvis de to Partier, der nu har Flertal her i Tinget, maa gaa ud af Valgene som Mindretal, man saa vilde vende tilbage til — det var det, der formodentlig skulde ligge i Ministerens Ord — at lade det private Initiativ raade frit og uhindret. Jeg har mere end een Gang baade her i Salen og ogsaa udenfor fremhævet, at der i de store Hovedtræk har været en forbavsende Lighed mellem de Foranstaltninger, der er blevet truffet her i Landet, og de Foranstaltninger, der er blevet truffet i andre neutrale Lande. De er i Princippet saa temmelig ens, hvad der synes at tyde paa — og det har jeg ogsaa mange Gange gjort opmærksom paa —, at der ligger i hele Tilstanden en vis Nødvendighed for, at Regeringen maa have en betydelig større Myndighed, og at Forholdene maa ordnes paa en væsentlig anden Maade, end man vilde finde det rigtigt i Fredstider. Men det er rigtigt, at vi ikke altid har været tilfredse med den Maade, hvorpaa Regeringen har administreret sit System, og at vi mener, at den har begaaet væsentlige Fejlgreb paa mange Punkter.

Det forekommer mig mærkeligt, at den højtærede Minister vil hævde, at der har været fuldstændig Konsekvens i alt, hvad han har foretaget sig, at der ikke er sket noget Brud eller nogen Vending, men at han har været inde paa den rigtige Vej lige fra første Færd af, og at selv om det kunde se ud, som om han i det, han har gjort siden, har betraadt andre Veje og fulgt andre Retninger, er dette ikke Tilfældet, det er i Virkeligheden de samme Principper, han har fulgt. Jeg føler mig overbevist om, at hvis Ministeren, den Gang vi i Januar 1915 drøftede Kornord-